

آشنایی با

ترفندهای بازجویی

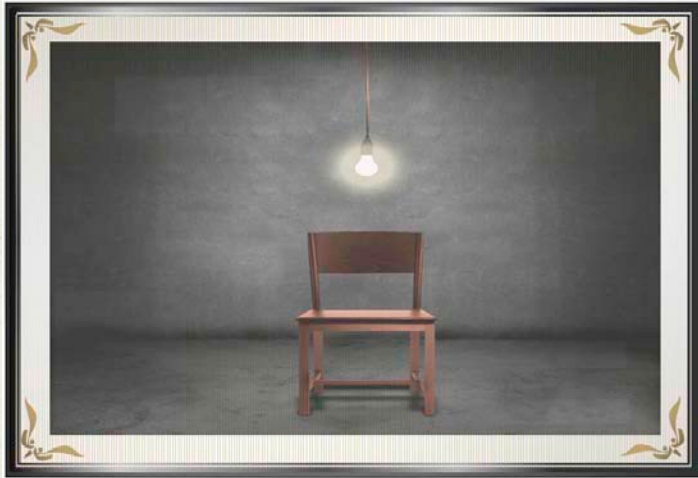
Citizens friend

افرادى كه يكبار بازجويى شده‌اند، معمولاً در بازجويى‌هاى بعدى موفق‌تر عمل مى‌کنند.

بدليل اين‌که تجربه و اطلاعات بيشتري دارند.

در اين پاورپوينت مى‌کوشيم قسمتى از اين تجربه‌ها و اطلاعات را به شما منتقل کنيم.

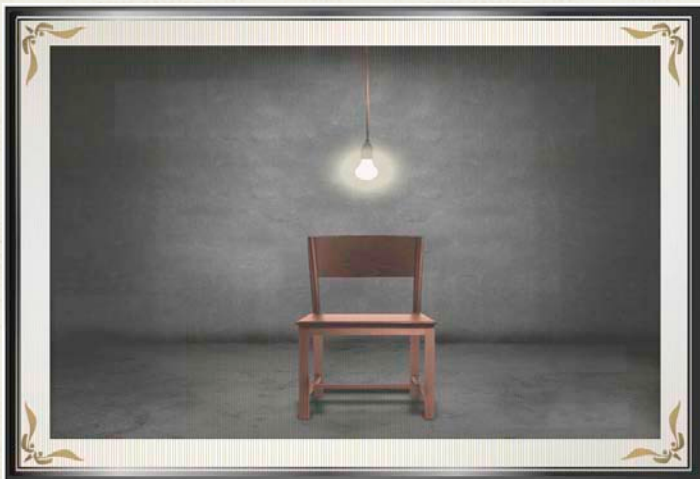
با اين حال نبايد تصور کنيد اطلاعات و آگاهى‌هاى شما در مورد بازجويى در محدوده‌ى اين پاورپوينت كافي و كامل است.



## بازجویی چیست؟

بازجویی دوره‌ای از زندگی است که در آن فرد به لحاظ روانی، داشتن شهامت، هوش و عقلانیت بارها مورد محک قرار گرفته و فرصتی برای خودسازی و قوی شدن بدست می‌آورد.

بعد از دوران بازجویی و زندان، فرد بهتر است به منظور کاهش اثرات روحی و روانی ناشی از آن، با برخورد منطقی، عقلانی و بهره‌گیری از مشاوره‌های روانکاوی و روانشناسی این دوران را به یک تجربه‌ی مثبت در زندگی تبدیل نماید.



## بازجویی چیست؟

از این رو هر کنشگر سیاسی و مدنی باید با ذهنیت مثبت، آماده رویارویی و پشت سر گذاشتن چنین دورانی باشد و با شجاعت؛ ترس و ناتوانی را از خود دور نماید.

فراموش نکنید که دوران بازجویی پایان پذیر است.

# آشنایی با برخی از ترفندهای بازجویی



## 1. بازجوی خوب، بازجوی بد:

در این روش، یک بازجو به شما تشریح می‌زند و بازجوی دیگر نقش کسی را بازی می‌کند که می‌خواهد زندانی را از دست بازجوی بد نجات دهد.

با این هدف که متهم تمایل یابد با کسی که گمان می‌کند حامی اوست، حرف بزند.

در واقع بازجوی خوب سعی می‌کند با ایجاد یک رابطه‌ی دوستانه و حتی استفاده از یک مکالمه‌ی غیر جدی، اعتماد زندانی را جلب کرده تا تشویق به حرف زدن شود.

بازجوی بد همین کار را با ترساندن انجام می‌دهد.



## 2. همسان‌انگاری:

اگر زندانی حس کند، انسانی شبیه خودش روبرویش نشسته و او را کاملاً درک می‌کند، میل به بازگو کردن اطلاعات در او افزایش می‌یابد.

در واقع بازجو با همسان‌انگاری، میل زندانی را به گفتگوی صمیمانه افزایش می‌دهد، اما زمانی که زندانی شروع به صحبت می‌کند، فضای بحث کم‌کم عوض می‌شود و طولی نخواهد کشید که صحبت‌ها به سمت اتهامات و جرایم پیش خواهد رفت.

فراموش نکنید: فردی که روبروی شماست بازجو است نه فردی از جنس شما



### 3. طرح اتهامات موهوم

در این روش، بازجو از زندانی می‌خواهد در مورد جزئیات یک اتهام موهوم مثل قتل یا بمب‌گذاری توضیح دهد.

با این هدف که زندانی با تمرکز بر تبرئه خود از این اتهام، ناخواسته جزئیات مورد نظر بازجو را گفته یا تصور کند که بهتر است راستش را بگوید تا لاقلاً از اتهام بی‌اساس تبرئه شود.





#### 4. هویت‌سازی

در تکنیک هویت‌سازی بازجو تلاش می‌کند از زندانی شخصیتی کثیف و پست‌فطرت بسازد و نشان دهد، او همان فردی نیست که ابراز می‌کند.

در این روش که با هدف کاستن از تمرکز و اعتماد به نفس متهم صورت می‌گیرد تلاش می‌شود زندانی علاوه بر فرار از اتهام و دفاع از خویش، وظیفه‌ی اثبات شخصیت اصلی خود را نیز بر عهده بگیرد.



## 5. یکدستی زدن

زندانی ممکن است عملی را انجام داده، در حالی که هیچ رد یا اثری از آن باقی نمانده باشد.

اما بازجو برای عصبی کردن زندانی، ادعا می کند یک رد کاملاً شفاف و مشخص وجود دارد. طبیعتاً در این هنگام باید هنر انکار کردن و تسلط به خویش را داشته باشید.



## 6. زیر پاکشی:

در حالی که زندانی از اتهام واقعی خبری ندارد، بازجو با طرح اتهامی کاذب و سوالات غیر مستقیم، درباره‌ی موضوع اطلاعات کسب می‌کند و پس از رسیدن به هدف مورد نظر مستقیماً به موضوع اتهام می‌پردازد.

یک مثال:

فردی سیاسی به اتهام موهوم سرقت از طلا فروشی دستگیر می‌شود.

وی برای تبرئه خود از این اتهام، به دیدارش در همان روز با یک فعال سیاسی اشاره می‌کند و برای تبرئه خود جزئیات مورد نظر بازجو را بیان می‌کند، بدون اینکه بداند هدف بازجو دیدارش با آن فعال سیاسی است.



## 7. القای حس نیاز در زندانی

القای مدام حس نیاز، نسبت به کمبودها و محرومیت‌های موجود به منظور برهم زدن تعادل روحی زندانی و پایین آوردن تمرکز او

یک مثال:

در حالیکه زندانی از دختر 15 ساله‌اش بی‌خبر است، بازجو به‌صورت مستقیم یا غیر مستقیم چنین القا می‌کند که او نیز به اتهامی مشابه دستگیر شده است تا در زندانی احساس نیاز به کسب اطلاعات بیشتر در مورد دخترش و کمک به او را به‌وجود آورند.



## 8. استفاده‌ی بازجو از دو انگیزه‌ی متضاد

یکی از ترفندهای بازجو برای اعتراف‌گیری، قرار دادن دو انگیزه‌ی متضاد، یکی اخلاقی و دیگری غیر اخلاقی پیش روی زندانی است تا وی تصور کند که بازجویان نه به عملش بلکه به نیتش توجه می‌کنند.

یک مثال:

بازجو به متهم: اکثراً با عضویت در گروه ایکس هدفشان ضربه‌زدن به انقلاب است، اما ما می‌دانیم که تو با عضویت در این گروه چنین قصدی نداشتی و صرفاً می‌خواستی قسمتی از مشکلات جامعه را حل کنی.

متهم با پذیرفتن عضویتش در گروه ایکس با نیت حل مشکلات جامعه، در واقع می‌پذیرد که عضو گروه ایکس است و همین برای بازجو و محکومیتش کافی است.



## 9. مشغله‌زایی برای پایین آوردن تمرکز

گاهی بازجو شماره تلفن، اسامی و آدرس‌هایی که وجود ندارند را به شما می‌دهد یا این‌که از شما می‌خواهد به رویدادهای موهومی که هرگز اتفاق نیفتاده، فکر کنید.

به این امید که برای ذهنتان مشغولیتی کاذب بیافریند تا تمرکزتان پایین آمده و به چیزهایی که برای شما مفید نیست، فکر کنید.

## 10. تحریک زندانی به حرف زدن با اقرار

با یادآوری گذشته پرافتخار، حسن شهرت و صفات نیک او



## 11. برانگیختن حس دشمنی شما نسبت به هم اتهامی ها

یکی از شگردهای بازجویان، این است که با شناخت قضاوت شما نسبت به دیگر دوستانتان، شما را علیه یکی از آنها که مناسبتر است، تحریک کنند و با دادن کدهایی از صحبت‌های او، وانمود کنند که وی در حال همکاری کامل با آنهاست و سعی می‌کند همه‌ی موارد را به گردن شما بیاندازد.

با این ترفند آنها توقع دارند شما، دانسته‌های خود را علیه دوستان و در دفاع از خود بازگو کنید.

بنابراین بکوشید تا قضاوت خود علیه دوستانتان از دید بازجویان مخفی بماند و اجازه ندهید چنین تلقین‌هایی بر شما تاثیر بگذارد.



## 12. استفاده از اصل غافلگیری

معمولا اولین جمله‌هایی که بازجو در اوایل یک بازجویی بیان می‌کند، سرخ‌هایی است که در نظر آنها بزرگ جلوه می‌کند و چنین نشان می‌دهد که شما کاملا تحت کنترل بوده‌اید و آنها در مورد شما همه چیز را می‌دانند.

آنها تصور می‌کنند با این اطلاعات شما را غافلگیر کرده و می‌شکنند.

البته مطمئن باشید این اطلاعات برای آنها ناخوانا و غیر قابل فهم است.

اگر صبور باشید و حتی با ارایه‌ی مدارک قلابی غافلگیر نشوید، ترس و استرستان را کنترل کنید، بازجو موارد بیشتری را رو می‌کند و شما به بخش بیشتری از اطلاعات بازجو دست خواهید یافت.





## ذکر یک نکته:

تخلیه‌ی اطلاعات، بازداشتن شما از عملی در حال یا آینده و تنبیه شما به هدف عبرت گرفتن دیگران معمولا سه هدف بازجویی هستند.

وقتی هدف تخلیه اطلاعات از شما در اولویت باشد معمولا اولین جملات بازجو، دوستانه است و به اتهام ربطی ندارد، در موارد دیگر بازجویی با سرنخ‌های غافلگیرکننده آغاز خواهد شد.



### 13. دادن وعده تخفیف در ازای همکاری

یکی از روش‌های فریب زندانی، دادن وعده آزادی یا تخفیف در محکومیت، در صورت اعتراف و همکاری است.

اما در صورت اعتراف و همکاری، مطمئن باشید بازجو به خواسته‌ها و توافقات اولیه بسنده نخواهد کرد.

او از ضعف‌های شما استفاده خواهد کرد و خواسته‌های خود را یکی پس از دیگری افزایش می‌دهد.

درخواست انجام اعمالی مخرب علیه دوستان و همفکرانتان مانند جاسوسی و نوشتن نامه‌های تخریبی یا شهادت‌های دروغ، مصاحبه‌ی تلویزیونی، مزاحمت‌های بی‌شمار بعد از آزادی، له کردن شخصیت و استفاده از اعترافات برای محکومیت شما به حبس‌های طولی‌المدت.



اینها گوشه‌هایی از عواقبی هستند که ممکن است در صورت همکاری با بازجو دامنگیر شما شود.

بنابراین همیشه فاصله‌ی خود را با بازجو حفظ کرده، از خود ضعف نشان ندهید و حرف‌های او را برای گرفتن تخفیف جدی نگیرید.

فراموش نکنید:

بزرگترین ابزار بازجویان برای گرفتن اعتراف و همکاری، استفاده از حربه‌ی آزادی علیه زندانی است.

اگر بازجو نتواند در چند روز اول از این حربه استفاده کند، زندانی خود را با محیط وفق داده و تاثیر آن کم می‌شود.



## تجزیه و تحلیل واکنش‌های فیزیکی متهم

یکی از روش‌های بازجو تجزیه و تحلیل واکنش‌های فیزیکی شماست.

به عنوان مثال واکنش‌هایی مانند گرفتن سر با دست، قرار دادن آرنج‌ها روی زانو و شانه‌های قوز کرده نشانه‌ی تسلیم و استیصال است.

واکنش‌هایی مانند خیس کردن دور لب، صدای ضعیف و مردد، دستپاچگی و سردرگمی، بریده بریده حرف زدن، نگاه ترس آلود یا دزدکی، حرکتهای غیر عادی پا، دست و صورت، رسیدن متهم به سر و وضع خود و خاراندن سر نشانه ترس و مخفی‌کاری است.



بازجو با پرسیدن سوالات کنترلی، یعنی سوالاتی که از قبل جواب آنها را می‌داند، می‌کوشد واکنش‌های فیزیکی شما را تجزیه و تحلیل کرده تا با سنجش این واکنش‌ها و واکنش‌های دیگر، بفهمد راست می‌گویید یا دروغ.

یک تجربه:

افراد با تجربه و باهوش با نشان‌دادن واکنش‌های فیزیکی غیر متعارف و گمراه‌کننده، می‌کوشند بازجو را به سمتی که می‌خواهند، هدایت کنند.



## واکنش به اتهام‌های پی‌در پی بازجو

بازجو، یک در میان سوالاتی را از شما می‌پرسد. یک سوال خنثی و یک سوال مرتبط با موضوع.

او این کار را بطور متناوب ادامه می‌دهد تا آنجا که احساس کند واکنش‌های فیزیکی شما که نشانگر مخفی‌کاری است در پاسخ به سوالاتی بیش از پیش افزایش یافته.

در چنین حالتی به سوالات مرتبط با این موضوع می‌افزاید تا به سرنخ‌هایی دست یابد.

البته ممکن است بازجو به جای سوال، یکی پس از دیگری به شما اتهاماتی را بزند و واکنش‌های شما را زیر نظر بگیرد.

این روش بازجو نشان می‌دهد که او اطلاعات زیادی در مورد شما ندارد از این‌رو اتهامات بی‌اساس یا سوالات پی‌در پی مطرح می‌کند تا سرنخی بیابد.





در این روش به شما فرصت کافی برای پاسخ به سوالات یا رد اتهامات داده نمی‌شود، بنابراین لازم نیست به سوالات یا به اتهامات قبلی فکر کنید و ذهن خود را با آن مشغول سازید.

یک تجربه:

شما می‌توانید با پافشاری کمتر در انکار یک اتهام غیر واقعی یا با افزایش عمدی واکنش‌های فیزیکی، بازجو را به مسیر دلخواه هدایت کنید.

تجربه‌ای دیگر:

ممکن است شما با خونسردی و با پریدن وسط حرف بازجو اجازه ندهید او یکی پس از دیگری اتهاماتش را مطرح سازد.



## آزار و اذیت زندانی با استفاده از نقاط ضعف او

این نقاط ضعف ممکن است برای بازجویان اهمیتی نداشته باشد، اما در ذهن شما چنان بزرگ باشد یا توسط شما در ذهن بازجو چنان بزرگ جلوه داده شود که تبدیل به نقاط ضعف اساسی شما شود.

مانند داشتن یک رابطه‌ی عاشقانه‌ی مخفی، داشتن پرینت مقاله‌های مخالفین، دادن رشوه به فردی، حساسیت روی اعضای خانواده، عضویت اعضای خانواده در حزب یا گروه مخالف و شرکت در یک تظاهرات

بازجو برای فشار بیشتر به شما، از همین روزنه‌ها نفوذ کرده  
تا به شما تسلط یابد!

یک تجربه

حتی درخواست یک سیگار از بازجو می‌تواند تبدیل به نقطه‌ی  
ضعف شما شود.





با تیزهوشی، شناخت دقیق‌تر از خواست بازجویان و استفاده از تجربیات دیگران از اهمیت مواردی که می‌تواند بی‌دلیل تبدیل به نقاط ضعف شما شوند، آگاه شوید.

یک تجربه:

گاهی فرد با تجربه، نقاط قوت خود را نقاط ضعف نشان می‌دهد یا نقاط ضعف خود را با مهارت مخفی می‌کند.

یک تجربه:

گاهی بازجو در گفتگویی صمیمانه در مورد اعضای خانواده می‌کوشد میزان حساسیت شما در مورد همسر، فرزند، پدر، مادر و دیگر اعضای خانواده تان را بفهمد تا از آن به عنوان نقطه ضعف علیه شما استفاده کند.



## دروغ نشانه‌ی مجرمیت نیست!

از نظر روانشناسی، گفتن دروغ مجرمیت را ثابت نمی‌کند، افراد بی‌گناه و بی‌تقصیر هم در شرایط استرس‌زا ممکن است دروغ بگویند تا خطری احتمالی را از خود دور کنند.

فراموش نکنید، هیچ‌کس تصویر درستی از اتفاقاتی که در گذشته روی داده، ندارد و ممکن است، همیشه اشتباهاتی پیش بیاید.

بنابراین اشتباه در گفتار، کتمان و تغییر در پاسخ به سوالات، امری عادی است و نشانگر رسیدن شما به بن‌بست نیست.



# شهر وندیار

# همیار شهر وندان

پاورپوینت اول: آشنایی با ترفندهای بازرجویی



پاورپوینت دوم: راههای مقابله با بازرجویی

[www.shahrvand-yar.com](http://www.shahrvand-yar.com)